

سوالات درس ششم تاریخ ایران و جهان (۳) دوازدهم

۱- عمده تحولات تاریخ جهان به ویژه اروپا در قرن ۱۹ م متأثر از آثار و پیامدهای کدام انقلاب ها بود؟ و مهم ترین این تحولات را ذکر کنید.

عمده تحولات تاریخ جهان، به ویژه اروپا، در قرن ۱۹ م متأثر از تأثیرات و پیامدهای انقلاب کبیر فرانسه و انقلاب صنعتی بود. مهمترین این تحولات عبارت اند از: تداوم و گسترش رقابت های استعماری، رشد اندیشه ملی گرایی (ناسیونالیسم) و ظهور قدرت های جدید

۲- یکی از پیامدای انقلاب صنعتی گسترش استعمار در جهان است در این مورد بیشتر توضیح دهید.

با وقوع انقلاب صنعتی و ساخت سلاح های پیشرفته مانند تفنگ، توپ و کشتی های جنگی، توان سیاسی نظامی دولتهای اروپایی و سیاست های استعماری آنان به طرز چشمگیری توسعه یافت. قدرت های استعمارگر، به ویژه انگلستان و فرانسه، با گسترش مستعمرات خود در قاره های آسیا، آفریقا، آمریکا و اقیانوسیه با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند.

۳- ارتش روسیه در طول قرن ۱۹ م برای رسیدن به چه اهدافی همسایگان جنوبی خود را مورد حمله قرار می داد؟

روسیه نیز با وجود اینکه از نظر علمی و فرهنگی به مراتب از کشورهای اروپای مرکزی و غربی عقب مانده تر بود، در قرن ۱۹ م قدرت نظامی خود را به طور فوق العاده ای تقویت کرد و نسبت به همسایگان جنوبی خود سیاست توسعه طلبانه ای در پیش گرفت. ارتش روسیه در طول این قرن با هدف رسیدن به دریاهای گرم و آبراه های مهم، بارها به قلمرو امپراتوری عثمانی در شبه جزیره بالکان و حوزه دریای سیاه و نیز سرزمین های ایرانی در دو سوی دریای مازندران (خزر) یورش آورد و مناطق وسیعی را تسخیر و تصرف کرد.

۴- چهار مورد از مقاومت در برابر استعمار در کشورهای مختلف قرن نوزدهم را بنویسید.

قیام مهدیون در سودان به رهبری مهدی سودانی در مقابل انگلیس، مبارزات مردم الجزایر به فرماندهی امیر عبدالقادر بر ضد ارتش فرانسه، شورش سپاهیان هندی و مبارزات ضد استعماری گاندی در هندوستان

و جنبش استقلال طلبانه مردم آمریکای لاتین به رهبری سیمون بولیوار نمونه هایی از مبارزه مردم در سرزمینهای مستعمره بود.

۵- تفکر ملی گرایی در قرن ۱۹ م چه تاثیری بر جوامع اروپایی گذاشت؟

تفکر ملی گرایی، مردمان و گروه های قومی را که تاریخ و فرهنگ و زبان مشترکی داشتند، برانگیخت تا با هم یکی شوند و زیر پرچم حکومتی یکپارچه و مستقل قرار گیرند. ایتالیایی ها، آلمانی ها، لهستانی ها، صرب ها و مجارها از جمله این اقوام بودند که تحت تأثیر اندیشه ملی گرایی، برای تأسیس حکومت ملی به پا خاستند.

۶- وضعیت ایتالیا تا اواسط قرن ۱۹ م، چگونه بود و چطور توانست حکومتی ملی تشکیل بدهد؟

وحدت ایتالیا؛ تا حدود اواسط قرن ۱۹ م ایتالیا کشوری چندپاره بود که بر هر قسمت آن خاندان های مختلف، پاپ ها و یا کشورهای همسایه (اتریش و فرانسه) حکومت می کردند. در نیمه دوم این قرن، مل یگرایان ایتالیایی به رهبری کاوور و کاریبالدی قیام کردند و با استفاده از رقابتی که میان اتریش و فرانسه وجود داشت، موفق شدند ایتالیا را متحد کنند و تحت حاکمیت حکومت ملی و مستقلی در آورند.

۷- امپراتوری آلمان در قرن ۱۹ چگونه توانست به سرعت گام در مسیر پیشرفت و اقتدار نهد و با انگلستان به رقابت بپردازد؟

امپراتوری آلمان تحت هدایت ویلهلم اول و جانشین او، ویلهلم دوم و مهمتر از آن درایت صدراعظم مقتدري چون بیسمارک به سرعت به مسیر پیشرفت و اقتدار گام نهاد. این امپراتوری با تأسیس و توسعه مدارس و دانشکاهها، برپایی صنایع جدید و بسط شبکه حمل و نقل و ارتباطات، خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد. همزمان با توسعه اقتصادی و صنعتی، قدرت نظامی آلمان نیز با شتاب فراوانی افزایش یافت؛ آلمانی ها با ساخت تسلیحات مدرن به ویژه توپ، هواپیما، کشتی جنگی و زیردریایی، با انگلستان که در آن زمان قویترین نیروی دریایی را داشت، به رقابت برخاستند.

۸- امپراتوری آلمان در قرن ۱۹ تحت هدایت و درایت چه کسانی به سرعت گام در مسیر پیشرفت و اقتدار نهاد؟

امپراتوری آلمان تحت هدایت ویلهلم اول و جانشین او، ویلهلم دوم و مه متر از آن درایت صدراعظم مقتدری چون بیسمارک به سرعت به مسیر پیشرفت و اقتدار گام نهاد.

۹-امپراتوری آلمان در قرن ۱۹ با کدام اقدامات توانست به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی تبدیل شود؟

این امپراتوری با تأسیس و توسعه مدارس و دانشگاه‌ها، برپایی صنایع جدید و بسط شبکه حمل و نقل و ارتباطات، خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد.

۱۰- علت انعقاد اتحاد سه گانه آلمان با دیگر کشورها چه بود؟ پاسخ: در این مورد توضیح دهید.

آلمان از یک سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به ویژه خطر حمله فرانسه و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاستهای توسعه طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها، با برخی از کشورها پیمان اتحاد سیاسی و نظامی منعقد کرد. نخست با امپراتوری اتریش مجارستان پیمان اتحاد بست و سپس، ایتالیا را نیز وارد این پیمان کرد و اتحاد سه گانه (مثلث) را تشکیل داد (۱۸۸۲ م).

۱۱- در مقابل اتحاد مثلث آلمان با اتریش و ایتالیا، فرانسه به چه منظور و با کدام کشورها متحد شد؟ فرانسه برای خروج از انزوای سیاسی و پایان دادن به برتر یجویی آلمان، نخست با روسیه و سپس با انگلستان پیمانهای جداگانهای منعقد کرد که آنها را دو به دو شریک و متحد سیاسی، نظامی و اقتصادی یکدیگر قرار می داد.

۱۲- اتحاد سه گانه (مثلث) بین کدام کشورها منعقد شد؟

نخست با امپراتوری اتریش و مجارستان پیمان اتحاد بست و سپس ایتالیا را نیز وارد این پیمان کرد و اتحاد سه گانه (مثلث) را تشکیل داد (۱۸۸۲ م).

۱۳- قرارداد ۱۹۱۷ چه قراردادی است؟

در این مورد توضیح دهید. پاسخ: در مقابل، فرانسه برای خروج از انزوای سیاسی و پایان دادن به برتر یجویی آلمان، نخست با روسیه و سپس با انگلستان پیمانهای جداگانهای منعقد کرد که آنها را دو به دو شریک و متحد سیاسی، نظامی و اقتصادی یکدیگر قرار م ی داد. مدتی بعد، نیز با بستن معاهده ۱۹۰۷ م به

اختلافات خود در ایران، افغانستان و تبت پایان دادند و اتفاق سه گانه را در برابر اتحاد سه گانه به وجود آوردند.

۱۴- اتفاق سه گانه بین کدام کشورها و با چه هدفی منعقد شد؟

بین فرانسه، انگلستان و روسیه باهدف اتفاق سه گانه را در برابر اتحاد سه گانه به وجود آوردند. این پیمانها توازن قدرت جدیدی در اروپا به وجود آورد.

۱۵- مهم ترین علل جنگ جهانی اول را برشمرید.

مهمترین علل بروز این جنگ، اختلافات مرزی و دشمنی شدید آلمان و فرانسه، مسابقه تسلیحاتی، رقابت بر سر مستعمرات و اقدام برای توسعه نفوذ و دخالت در منطقه شب هجزیره بالکان بود.

۱۶- جنگ جهانی اول با کدام حادثه شروع شد؟

در پی قتل ولیعهد اتریش و همسرش به دست یک صرب ملی گرا در شهر سارایوو مرکز بوسنی، اتریش به حکومت صربستان مستقل اعلان جنگ کرد.

۱۷- اندکی بعد از شروع جنگ جهانی اول کدام کشورها به متحدین و کدام به متفقین پیوستند؟

امپراتوری عثمانی و بلغارستان به صف متحدین و ژاپن، یونان، پرتغال، رومانی و برخی کشورهای دیگر به جبهه متفقین پیوستند و دامنه جنگ به سرعت از اروپا به آسیا و آفریقا کشیده شد. ایتالیا نیز در میانه جنگ از متحدین جدا شد و به متفقین پیوست.

۱۸- چرا در سال ۱۹۱۷ ایالات متحده آمریکا به آلمان اعلان جنگ داد؟

آمریکا تا ۱۹۱۷ م بی طرفی خود را در جنگ حفظ کرد، اما حمله پیاپی زیر دریایی های آلمانی به ناوگان آمریکا و غرق کردن کشتی های این کشور موجب آن شد که کنگره ایالات متحده به آلمان اعلان جنگ دهد.

۱۹- انقلاب انقلاب روسیه (۱۹۱۷م) به چه دلیل و در چه شرایطی رخ داد؟

www.my-dars.ir

اوضاع و شرایط نابسامان دوران جنگ جهانی اول بر نارضایتی و خشم مردم روسیه از حکومت خودکامه تزارها افزود. در نتیجه، عده ای از مخالفان به کمک واحدهایی از ارتش در پتروگراد (پایتخت) دست به شورش زدند و با تشکیل دولت موقت، نیکولای دوم، آخرین تزار روس را برکنار کردند

۲۰- بلشویک ها که بودند؟

گروهی از انقلابیون سوسیالیست روسی معروف به بلشویکها که در تبعید به سر می بردند، با حمایت آلمان بها به روسیه بازگشتند. رهبر آنها، نین پیرو کارل مارکس، فیلسوف معروف آلمانی بود و با نظام سرمایه داری مخالفت میکرد.

۲۱- سه شعار اساسی نین چه بود؟

سه شعار اساسی « صلح، زمین، نان»، « تسلط کارگران بر تولید» و « همه قدرت از آن شوراها »

۲۱- بلشویک ها در روسیه در صدد جلب پشتیبانی چه گروه هایی بودند؟

پشتیبانی سربازان، کشاورزان و کارگران را جلب کرد.

۲۲- آخرین تزار روسیه چه نام داشت و پایتختش کجا بود؟

نیکولای دوم در پتروگراد (پایتخت)

۲۳- نین پس از پیروزی انقلاب روسیه چه حکومتی را روی کار آورد و چه اقداماتی انجام داد؟

نین پس از پیروزی انقلاب، حکومتی کمونیستی بر پایه شوراها ی کارگران و کشاورزان به وجود آورد و تمامی احزاب روسیه، به جز حزب کمونیست را غیرقانونی اعلام کرد. از آن پس، نام روسیه به اتحاد جماهیر شوروی تغییر یافت. نین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را در غرب و جنوب غربی روسیه به دولتهای متحد واگذار کرد و در مقابل، با آنان قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه های جنگ فراخواند. با این حال، صلح واقعی نصیب مردم روسیه نشد و دیری نپایید که آنها درگیر جنگ داخلی شدند.

www.my-dars.ir

۲۴- جنگ جهانی اول چگونه پایان یافت؟

پس از آن، دولت های متحد یکی پس از دیگری تسلیم شدند و جنگ جهانی اول پس از چهار سال و اندی به پایان رسید (نوامبر ۱۹۱۸ / پاییز ۱۲۹۷ ش).

۲۵- آثار و پیامدهای جنگ جهانی اول را نام ببرید.

پس از خاتمه جنگ، نمایندگان از کشورهای مختلف، از جمله دولت های پیروز و شکست خورده در جنگ، با هدف عقد قرارداد صلح در کاخ ورسای پاریس گرد هم آمدند. پس از ماه ها مذاکره، پیمان نهایی صلح، که شامل چندین قرارداد جداگانه بود، با کشورهای مغلوب به امضا رسید. در این میان، پیمانی که با آلمان بسته شده اهمیت بیشتری داشت. بر اساس این پیمان، مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان واگذار گردید.

۲۶- پیمان ورسای چه پیمانی است و در این پیمان در مورد آلمان چه تصمیمی گرفته شد؟

پیمانی که با آلمان بسته شده اهمیت بیشتری داشت. بر اساس این پیمان، مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان واگذار گردید. به علاوه، آلمان بیا ملزم به پرداخت غرامت به دولت های متفق و محدود نگه داشتن توان نظامی خود شدند.

۲۷- پیمان های صلحی که با سایر دولت های مغلوب در جنگ جهانی اول انعقاد یافت، دربرگیرنده چه نتایجی بود؟

پیمان های صلحی که با سایر دولتهای مغلوب در جنگ جهانی اول انعقاد یافت، به فروپاشی امپراتوریهای اتریش مجارستان و عثمانی، تغییر نقشه سیاسی اروپای شرقی و خاورمیانه و شکل گیری کشورهای جدید انجامید.

۲۸- نتایج مذاکرات و پیمان نامه ورسای را فهرست وار بنویسید.

الف) مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد.

ب) بخش هایی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان واگذار گردید.

ج) آلمان ها ملزم شدند به دولت های متفق غرامت بپردازند.

د) آلمان ها ملزم شدند توان نظامی خود را محدود نگه دارند.

ک) امپراتوری های اتریش مجارستان و عثمانی از بین رفت.

ل) تغییر نقشه سیاسی اروپای شرقی

م) تغییر نقشه سیاسی خاورمیانه

ن) شکل گیری کشورهای جدید

ه) تاسیس جامعه ملل

۲۹- جامعه ملل به پیشنهاد چه کسی و در کدام مذاکرات و با چه هدفی تشکیل شد؟

در جریان مذاکرات صلح ورسای، ویلسون، رئیس جمهوری آمریکا، پیشنهاد کرد که برای تأمین صلح و تأسیس شود.

۳۰- در مورد تاسیس جامعه ملل توضیح دهید؟

جامعه ملل با عضویت بیش از ۴۰ کشور در شهر ژنو در سوئیس تشکیل شد. برای امنیت جهانی و جلوگیری از جنگ، نهادی بین المللی با عنوان «جامعه ملل»

۳۱- در مورد تلفات و خسارت های انسانی و اقتصادی جنگ جهانی اول توضیح دهید.

جنگ جهانی اول تلفات و مصائب جانی، جسمی و روحی فراوانی به بار آورد و باعث ویرانی منابع و مراکز اقتصادی، تولیدی و مالی اروپا و دیگر مناطق جهان شد. بر اساس آمار رسمی، بیش از ۹ میلیون نظامی در این جنگ کشته و دهها میلیون نظامی مجروح، اسیر و مفقود شدند. به علاوه، میلیونها غیر نظامی در سرتاسر جهان، بر اثر عملیات جنگی یا اتفاقات ناشی از جنگ مانند کمبود مواد غذایی و شیوع بیماری های هم هگیر کشته، مجروح، بیمار و یا آواره شدند.

۳۲- ایران در جنگ جهانی اول در چه وضعیتی بود؟

همزمان با آغاز جنگ بین الملل اول، ایران وضعی آشفته داشت و حکومت مشروطه به دلیل اختلا فهای سیاسی داخلی، ضعف تشکیلات اداری و نظامی، مشکلات اقتصادی و دخالت های فزاینده خارجی، قادر به سرو سامان دادن به امور و برقراری نظم و امنیت نبود.

۳۳- موضع ایران در جنگ جهانی اول چه بود؟

دولت ایران پس از شروع جنگ جهانی اول، اعلام بی طرفی کرد.

۳۴- در جنگ جهانی اول بهانه روسیه و انگلستان از لشکرکشی به ایران چه بود؟

در اوایل جنگ، روسیه و انگلستان فعالیت مأموران و جاسوسان آلمانی در مناطق مختلف ایران به اقداماتی بر ضد دولت های اتفاق مثلث دانسته و همین موضوع را بهانه لشکرکشی به ایران قرار دادند.

۳۵- چرا ایران در جنگ جهانی اول با وجود بی طرفی اشغال نظامی شد؟

به دلیل فعالیت مأموران و جاسوسان آلمانی در مناطق مختلف ایران

۳۶- قرارداد ۱۹۱۵ بین کدام دولت ها منعقد شد و موضوع آن چیست؟

روس و انگلستان این دو دولت اشغالگر سپس در قرارداد ۱۹۱۵ ایران را به دو قسمت تقسیم کردند؛ نیمه شمالی متعلق به روسیه و نیمه جنوبی سهم انگلستان شد

۳۷- چرا عثمانی در جنگ اول غرب ایران را اشغال کرد؟

با شروع جنگ بزرگ (جهانی اول)، روس بر اساس قرارداد ۱۹۱۵ که قسمت شمالی ایران را اشغال کرد دولت عثمانی با ارتش خود مناطقی غرب کشور ما را اشغال کرد و با نیروهای متفقین درگیر شد.

۳۸- در جنگ جهانی اول دولت موقت ملی از چه کسانی و به چه دلیل تشکیل شد؟

با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از ملیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت های مذهبی، به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند عاقبت دولت ملی ایران چه شد. پاسخ: به دنبال شکست سپاه عثمانی از نیروهای متفقین، دولت موقت فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.

۳۹- سه مورد از مقاومت مردم جنوب در برابر اشغالگران در خلال جنگ جهانی اول را بنویسید.

دلاورمردان تنگستانی، دشتستانی و دشتی به فرماندهی رئیسعلی دلواری و مردم کازرون به رهبری ناصر دیوان کازرونی با شجاعت و شهامت با نیروهای انگلیسی نبرد کردند و ضربه های سنگینی « نبرد جهاد » به آنان وارد آوردند. عشایر عرب خوزستان نیز در غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

۴۰- « نبرد جهاد » چه نبردی است؟

عشایر عرب خوزستان نیز در «نبرد جهاد» غیورانه با قوای بیگانه جنگیدند.

۴۱- آثار و نتایج جنگ جهانی اول برای ایرانیان چه بود؟

جنگ جهانی اول برای کشور ایران، که دولت و مردمش هیچ نقش و دخالتی در شروع و ادامه آن نداشتند، فاجعه آمیز و ویران کننده بود. این جنگ موجب قحطی بزرگی شد که در نتیجه آن عده زیادی از هم وطنان ما به سبب گرسنگی، سوء تغذیه و بیماری های ناشی از آن به طرز دلخراشی جان دادند.

۴۲- پیروزی انقلاب ۱۹۱۷ روسیه چه نتیجه ای برای ایران داشت؟

به دنبال پیروزی انقلاب روسیه (نوامبر ۱۹۱۷ / پاییز ۱۲۹۶) دولت بلشویکی این کشور نیروهایش را از ایران فراخواند.

۳- در مورد قرارداد ۱۹۱۹ توضیح دهید.

به دنبال پیروزی انقلاب روسیه (نوامبر ۱۹۱۷ / پاییز ۱۲۹۶) دولت بلشویکی این کشور نیروهایش را از ایران فراخواند. انگلستان با تقویت واحدهای نظامی خود، علاوه بر نواحی جنوبی، مناطقی از نیمه شمالی ایران را نیز اشغال کرد. در آن زمان، حکومت ایران در نهایت ضعف و انحطاط سیاسی و اقتصادی بود و دولت مرکزی توان اعمال حاکمیت در بسیاری از مناطق کشور را نداشت. برخی از سران ایلات و حاکمان محلی نافرمانی می کردند و شورش هایی در گوشه و کنار مملکت در حال شکل گیری بود. از نظر اقتصادی نیز دولت در تنگنای شدیدی قرار داشت و برای تأمین بخش عمده ای از مخارج روزمره خود، به دریافت پول از انگلستان نیاز داشت. در چنین شرایطی و در حالی که روسها سرگرم جنگ داخلی بودند، انگلیسی ها فرصت را برای تحکیم نفوذ و سلطه پایدار خود و تأمین منافع درازمدتشان در ایران مغتنم شمردند و قرارداد ۱۹۱۹ را با دولت وثوقالدوله (۱۲۹۷-۱۲۹۹ ش) منعقد کردند.

۴۴- مخالفان قرارداد ۱۹۱۹ چه کسانی بودند و علت مخالفتشان چه بود؟

شخصیت های ملی، سیاسی و مذهبی، گروه ها و احزاب گوناگون در سرتاسر کشور و آیت الله سید حسن مدرس که یکی از جدیترین مخالفان بود. دولت وثوقالدوله علاوه بر دفاع از قرارداد در مجامع سیاسی

و نشریات، مخالفان را سرکوب و تعدادی از آنان را زندانی و تبعید کرد. مخالفتشان را قرارداد (۱۹۱۹م) اعلام کردند.

۴۵- مخالفان قرارداد ۱۹۱۹ مخالفت خود را با این قرارداد چگونه نشان دادند.

مخالفان با برگزاری نشست ها، ایراد سخنان ی و نشر اعلامیه و ش بنامه مخالفت خود را با این قرارداد نشان دادند.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir